

ATTITYDER TILL SVENSKA SPRÅKET HOS
SPRÅKBADSELEVER OCH ELEVER I DEN
TRADITIONELLA SPRÅKUNDERVISNINGEN
I BORGÅ

Kandidatavhandling
Liisa Koskinen

Jyväskylä universitet
Institutionen för språk
Svenska språket
23.5.2013

TIIVISTELMÄ

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Humanistinen tiedekunta	Kielten laitos
Tekijä: Liisa Koskinen	
Otsake: Attityder till svenska språket hos språkbadselever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå	
Aine: ruotsin kieli	Kandidaatintutkielma
Vuosi: 2013	Sivumäärä: 33+13
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia asenteita yläkoulussa olevilla kielikylypöppilailia ja tavallisessa ruotsin opetuksessa olevilla oppilailia on ruotsin kieltä kohtaan. Tutkimuksessa selvitin, onko näiden ryhmien asenteiden välillä mahdollista huomata eroja ja onko ruotsin opiskelun kestolla vaikutusta oppilaiden asenteisiin.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, johon vastasi yhteensä 65 8.- tai 9.-luokkalaista oppilasta Porvoossa. Tutkimukseen osallistui kaksi kielikylypyluokkaa ja kaksi tavallisessa ruotsin opetuksessa olevaa luokkaa. Tulosten analysoinnissa käytettiin pääasiassa kvantitatiivisia menetelmiä.</p> <p>Tutkimuksestani kävi ilmi, että tutkimukseen osallistuneilla kielikylypöppilailia on positiivisemmat asenteet ruotsin kieltä kohtaan kuin tavallisessa ruotsin opetuksessa olevilla oppilailia. Suuri osa erityisesti tavallisessa ruotsin opetuksessa olevista oppilailia suhtautui suhteellisen negatiivisesti yleisesti ruotsin kieltä ja ruotsin oppiainetta kohtaan. Myös esimerkiksi ruotsalaista kulttuuria kohtaan asenteissa oli huomattavissa negatiivisempia sävyjä kuin kielikylypöppilailia. Sekä kielikylypöpetuksessa että tavallisessa ruotsin opetuksessa olevat oppilailia pitivät ruotsin opiskelua kuitenkin suhteellisen hyödyllisenä ja tärkeänä, sillä ruotsin kielestä koettiin olevan hyötyä niin työelämässä kuin jokapäiväisissä tilanteissakin. Tutkimuksesta kävi ilmi myös, että kielikylypöppilailia käyttävät enemmän ruotsia vapaa-ajallaan kuin tavallisessa opetuksessa olevat oppilailia. Tutkimustulokset osoittivat myös, että ruotsin opiskelun kestolla on vaikutusta oppilaiden asenteisiin siten, että pitempään ruotsia opiskelleiden asenteet olivat positiivisemmat.</p> <p>Asenteiden muodostumiseen vaikuttaa monet eri tekijät. Koska kieliasteilla on myös suuresti vaikutusta itse vieraan kielen oppimiseen ja oppimistuloksiin, olisikin hyvä pohtia, miten mahdollisesti negatiivisiin asenteisiin, esimerkiksi juuri ruotsin kieltä kohtaan, voisi tulevaisuudessa vaikuttaa. Aihe on tällä hetkellä myös hyvin ajankohtainen, sillä uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016 ruotsin kielen opiskelu alkaa jo kuudennella luokalla. Mielenkiintoista onkin, onko tällä muutoksella positiivisia vaikutuksia myös oppilaiden asenteisiin.</p>	
Avainsanat: attityder, språkattityder, språkbud, svenska språket	
Kirjasto/Säilytyspaikka: Jyväskylä yliopiston kirjasto / JYX-arkisto (elektroninen)	
Muita tietoja:	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
2	TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	6
2.1	Olika former av språkundervisning	6
2.1.1	Traditionell språkundervisning	6
2.1.2	Språkbad	6
2.2	Attityder och motivation i språkinlärningen	7
2.2.1	Faktorer som påverkar språkattityder	8
2.3	Tidigare studier	9
3	MÅL, MATERIAL OCH METOD	12
3.1	Forskningsfrågor	12
3.2	Materialinsamling	12
3.3	Enkät som undersökningsmetod	13
3.4	Analysmetoder	14
4	RESULTAT	15
4.1	Attityder till svenska språket och svenska som skolämne	15
4.2	Attityder till Sverige och den svenska kulturen	20
4.3	Åsikter om nyttan av svenskan	21
4.4	Åsikter om användningen av svenskan på fritiden	23
4.5	Uppfattningar om föräldrarnas attityder	26
5	DISKUSSION	28
5.1	Sammandrag av resultaten	28
5.2	Validitet och reliabilitet	30
6	AVSLUTNING	32
	LITTERATUR	34
	BILAGOR	36

1 INLEDNING

Svenska är ett obligatoriskt skolämne i Finland, men svenskans ställning och de varierande attityderna till svenska språket väcker debatt. Diskussioner om den s.k. tvångssvenska som pågår i olika medier kan väcka negativa attityder till svenskundervisning även hos dem som annars skulle förhålla sig neutralt till den. Trots detta har en stor del av den finskspråkiga befolkningen positiva attityder till svenska språket och av den anledningen väcker också språkbadet intresse (Laurén 1998: 28-29). Temat kring svenska språkets ställning samt inställningen till språket är också aktuellt, eftersom de nya läroplanerna för grundskolan träder i kraft år 2016 och eleverna i grundskolan börjar läsa svenska redan i årskurs 6 (Statsrådets förordning 422/2012). Det är intressant att se om denna förändring kommer att påverka elevernas attityder till svenska språket eller inte.

Syftet med denna avhandling är att ta reda på hurdana attityder högstadieelever i Borgå har till svenska språket. Därtill vill jag undersöka om det finns skillnader i attityder mellan språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen och om inlärningstiden, dvs. hur länge eleverna har lärt sig svenska, påverkar attityderna. Detta ämne har mig veterligen inte undersökts i Borgå tidigare. Jag blev även intresserad av att utföra min studie i Borgå, eftersom jag själv kommer därifrån. Jag anser att boendet på en tvåspråkig ort förmodligen har haft inverkan på mina egna attityder till svenskan. En orsak att undersöka detta ämne vidare är att tidigare studier om detta tema är genomförda redan för några år sedan och det är alltid viktigt att få ny information om de ämnen som väcker diskussion i samhället. Det är också intressant att ta reda på om min studie ger likadana resultat som de resultat som har framkommit i tidigare undersökningar.

Tidigare studier om detta ämne (t.ex. Dahlström och Dahlström 2005: 77) har visat att språkbads elever har mera positiva attityder till svenska språket än elever i vanlig språkundervisning. Enligt Dahlström och Dahlström (2005: 74-75) kan skillnaderna i attityder mellan grupperna bero på att språkbads eleverna på grund av t.ex. svenskspråkiga kamrater har fler möjligheter att använda svenska språket såväl i skolan som på fritiden. Laurén (1999: 29) konstaterar att språkbads elever har tämligen positiva attityder till svenska språket, eftersom språkbadsprogrammet är frivilligt.

Min hypotes är också att språkbads eleverna har mera positiva attityder till svenska språket i jämförelse med eleverna i den traditionella språkundervisningen. Såsom Dahlström och

Dahlström (2005: 75) konstaterar, kan skillnaderna i språkattityder sammanhånga med möjligheter att använda språket. Därtill finns det andra faktorer som kan påverka attityderna. Gardner (1985: 8, 123) konstaterar att bl.a. attityder som läraren eller föräldrarna förmedlar kan ha ett inflytande på elevernas attityder. Eftersom språkattityder kan inverka starkt på inläringen (Sajavaara 1999: 92), anser jag att det är viktigt att undersöka detta tema.

I följande kapitel redogör jag för de teoretiska utgångspunkterna för studien, definierar de centrala begreppen samt presenterar tidigare forskning. Därefter presenterar jag målet, materialet och metoden i föreliggande undersökning (se kapitel 3). I kapitel 4 analyserar jag resultaten och i kapitel 5 kommer resultaten sammanfattas och diskuteras. Till sist sammanfattar jag min studie (se kapitel 6).

2 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I detta kapitel behandlar jag teoribakgrunden för föreliggande studie. Först redogör jag för två olika former av språkundervisning, dvs. begreppen *traditionell språkundervisning* och *språkbad*. Därefter behandlar jag attityder och motivation i språkinläringen och olika faktorer som påverkar språkattityder. Till sist presenterar jag några tidigare studier om detta ämne.

2.1 Olika former av språkundervisning

2.1.1 Traditionell språkundervisning

När det gäller språkundervisningen finns det många olika metoder som har varit dominerande under tidens gång. Tyngdpunkten i undervisningen har legat såväl i grammatiken och ordförrådet som i den kommunikativa kompetensen. Alla olika metoder har såväl fördelar som nackdelar och Tornberg (2005: 25) poängterar att språkundervisning nuförtiden kännetecknas av *metodisk pluralism*, dvs. många olika metoder används i undervisningen.

Enligt Tornberg (2005: 27-28) förekommer grammatik- och översättningsmetoden, som betonar grammatiska regler och översättningsuppgifter, till en del i undervisningen även i dag. Därtill kan man se i dagens språkundervisning intryck av den audiolingvala metoden i form av t.ex. drill- och dialogövningar som är typiska för denna metod (Dörnyei 2009: 274). Sådana uppgifter baserar sig på tanken att språket lärs in genom upprepning och imitation (Tornberg 2005: 35). Utöver dessa undervisningssätt betonas i dagens klassrum ofta förmågan att kunna kommunicera och använda språket i meningsfulla situationer. För den skull har man också börjat använda mera kreativa uppgifter, såsom spel och rollekar, i undervisningen. (Dörnyei 2009: 276) Det autentiska materialet har också blivit alltmer viktigt i dagens undervisning. Dörnyei (2009: 280) konstaterar att det är även viktigt att kunna välja rätta undervisningsmetoder i olika inlärningsmiljöer.

2.1.2 Språkbad

Med språkbad (*immersion*) avses ett frivilligt undervisningsprogram för majoritetsbarn där barnet undervisas på språkbadsspråket, dvs. på andraspråket (Laurén 1999: 21). Syftet med språkbad är att eleven ska bli tvåspråkig (Håkansson 2003: 189). Som undervisningsmetod är

språkbad inriktat på innehållet, dvs. att uttrycka tankar, och den språkliga formen spelar en mindre viktig roll (Laurén 1999: 23). Även Björklund m.fl. (2005: 3) konstaterar att det är just kommunikationen och interaktionen som är de mest centrala utgångspunkterna i språkbadsundervisning. Enligt Björklund m.fl. (2005: 18) sker undervisningen i språkbad ofta genom helheter och olika temauppgifter, vilket leder till att elever får möjligheter att arbeta aktivt och ta ansvar.

Förebilden för språkbadet i Finland, det tidiga fullständiga språkbadet, härstammar från Kanada där språkbadet tog sin början på 1960-talet. Den första svenska språkbadsgruppen i Finland grundades i Vasa år 1987. (Laurén 1999: 20, 22) Nuförtiden finns det språkbad på flera orter i Finland, bl.a. i Borgå där föreliggande undersökning genomfördes.

Det kan särskiljas olika slags språkbadsprogram beroende på åldern när språkbadet inleds och hur mycket språkbadsspråket används i undervisningen (Laurén 1999: 22). Med tidigt fullständigt språkbad (*early total immersion*) avses språkbad som inleds redan på daghemsnivå. Fördröjt språkbad (*middle immersion*) betyder att språkbadet inleds senare, dvs. i årskurs 4 eller 5. Därtill finns det sent språkbad (*late immersion*), vilket betyder att språkbadet inleds först på högstadiet. (Laurén 1999: 23) I Finland är det tidiga fullständiga språkbadet det vanligaste språkbadsprogrammet (Harju-Luukkainen 2010: 9).

Laurén (1999: 24) konstaterar att det tidiga fullständiga språkbadet ger de bästa resultaten vad gäller t.ex. färdigheten att kunna kommunicera på språket. Eftersom språkattityder spelar en viktig roll vid inläringen av ett nytt språk, är det intressant att kartlägga om språkbadet ger bra resultat också när det gäller attityder till språket. Björklund m.fl. (2007: 9) anger att språkbadet väcker motivation att lära sig språket, eftersom det är innehållet och förmågan att kunna kommunicera på språket som betonas i språkbad.

2.2 Attityder och motivation i språkinläringen

Det finns många olika sätt att definiera begreppet *attityd* men en av de förhärskande är att indela det i tre olika komponenter, dvs. i *kognitiva*, *affektiva* och *konativa komponenter* (Gardner 1985: 8). Med kognitiv komponent avses människans föreställningar till olika saker, affektiv komponent betyder hur människan reagerar emotionellt på olika saker och med konativ komponent avses hur människan betar sig mot saken till vilken hon har vissa attityder (Gardner 1985: 8).

Attityder och motivation är förknippade med varandra. Gardner (1985: 10, 50) framför att motivationen är summan av fyra olika delfaktorer. Motivationen består av målet, dvs. att lära sig det nya språket, strävan och viljan att lära sig språket samt positiva attityder till språkinläringen (Gardner 1985: 10, 50). När det gäller målet, dvs. språkinläringen, kan man enligt Gardner och Lambert (1959, refererad i Gardner 1985: 51) göra en skillnad mellan *integrativ* och *instrumentell orientering*. När man är integrativt orienterad, vill man lära sig det nya språket för att t.ex. kunna umgås och kommunicera med målspråkstalare. När man däremot är instrumentellt orienterad studerar man det nya språket för att nå någon nytta med hjälp av språket, t.ex. för att få ett bättre arbete. (Gardner 1985: 11)

Attityder till olika språk eller till språkbrukare av dessa språk kallas språkattityder (*language attitudes*) (Kalaja 1999: 46). Kalaja (1999: 47) konstaterar att språkattityder bildas socialt. Till några språk kan attityderna vara positiva, eftersom deras brukare uppskattas t.ex. på grund av en hög samhällsställning (Kalaja 1999: 47). Gardner (1985: 41) anger att utöver sociala attityder finns det även utbildningsmässiga attityder (*educational attitudes*). Till utbildningsmässiga attityder räknas t.ex. attityder till språkinläringen och inställningen till läraren. Såväl sociala som utbildningsmässiga attityder spelar en viktig roll vid språkinläringen (Gardner 1985: 42).

Språkattityder har ofta inverkan på inlärningsframgång vid språkinläringen. Några attityder spelar en viktigare roll än andra vid språkinlärningsprocessen (Gardner 1985: 41). Enligt Gardner (1985: 41) har attityder till själva inläringen av ett språk ett större inflytande på språkinlärningsframgången än t.ex. inställningen till språkbrukare av det nya språket.

2.2.1 Faktorer som påverkar språkattityder

Det finns många olika faktorer som inverkar på hur attityder uppstår och utvecklas. Enligt Gardner (1985: 43) har omvärlden ett stort inflytande på attityder. Oskamp (1991: 160) konstaterar att föräldrarna spelar en viktig roll beträffande hurdana attityder barnet har. När föräldrarna har positiva attityder till inläringen av ett nytt språk och när de uppmuntrar sitt barn till språkinläringen, har dessa tydliga effekter på barnets attityder (Gardner 1985: 122-123). Man kan sluta sig till att det möjligtvis också kan ses ett samband mellan föräldrars och elevers attityder när det gäller inställningen till svenska språket. Det kan antas att de föräldrar som väljer språkbud för sitt barn förmodligen har relativt positiva attityder till svenska språket. Detta kan vara en av de anledningarna till att språkbudseleverna har tämligen

positiva attityder till svenska språket. Oskamp (1991: 165) anger att förutom föräldrarna börjar också kamratgruppen spela en viktig roll angående attityder, när eleven blir äldre.

Utöver föräldrarna och kamraterna kan även läraren och metodologin ha ett stort inflytande på elevernas attityder (Gardner 1985: 8, 109). Gardner (1985: 8) konstaterar att om läraren använder en intressant metodologi, är insatt i sitt arbete och kan förstå elevernas känslotillstånd, kan hon/han bidra med att väcka positiva attityder hos elever.

Gardner (1985: 43-44) poängterar att även könet och åldern kan ha inflytande vad gäller attityder till språk hos eleven. Gardner (1985: 43) konstaterar att flickor ofta har mer positiva attityder till språkinläring jämfört med pojkar. Även Reinikkas (2009: 74) undersökning visade likartade resultat. Därtill kan åldern påverka inställningen till språkinläringen. Gardner (1985: 44) uppger att ju äldre eleven blir, desto mindre positiva attityder har hon/han. Även Björklund m.fl. (2005: 4) poängterar att en tonårig eller vuxen språkinlärare ofta känner att hans/hennes språkkunskaper är bristande och det kan väcka negativa attityder. Av den anledningen kan det konstateras att det tidiga fullständiga språkbudet har även sina fördelar beträffande attityder för att andraspråksinläringen börjar så tidigt.

Enligt Oskamp (1991: 167) är massmedier en av de faktorer som inverkar på attityder. En stor del av informationen inhämtas från massmedier och denna information spelar en viktig roll angående attityder (Oskamp 1991: 167). I Finland pågår det en ständig debatt t.ex. om svenskans ställning som obligatoriskt skolämne. Vissa anser att det är bra att alla elever läser svenska, medan andra anser att obligatorisk svenska borde avskaffas. I massmedier förekommer det ofta även diskussion om tvångssvenska och redan ordet kan väcka negativa tankar och åsikter om svenska språket hos eleverna.

2.3 Tidigare studier

Dahlström och Dahlström (2005: 30) undersökte attityder till svenska språket hos finskspråkiga elever i fyra olika årskurser, dvs. i årskurserna 4, 6, 7 och 9. Vidare kartlade de vilka skillnader det finns i språkbadelevernas attityder jämfört med de attityder som eleverna i den traditionella undervisningen har. Dessutom undersökte de vilka faktorer som påverkar elevernas attityder. Undersökningen genomfördes i Vasa. Materialet samlades in med hjälp av en enkät som bestod av såväl flervalfrågor som öppna frågor och de analyserades

kvantitativt. Materialet var tämligen omfattande, eftersom sammanlagt 336 elever deltog i undersökningen. (Dahlström och Dahlström 2005: 3, 34-37)

Resultaten av Dahlström och Dahlström (2005: 77) visade att eleverna i språkbad i Vasa har mera positiva attityder till svenska språket i jämförelse med eleverna i vanlig språkundervisning. Dessutom visade deras resultat att en stor del av såväl språkbadseleverna som eleverna i den vanliga språkundervisningen anser att svenska språket är viktigt (Dahlström och Dahlström 2005: 76). Enligt Dahlström och Dahlström (2005: 75) finns det ett tydligt samband med användningen av svenska språket och inställningen till svenskan. Deras resultat (2005: 75) visade att om eleverna använder svenska språket på fritiden har de också mera positiva attityder till svenskan. Språkbadseleverna i deras undersökning använde mer svenska utanför skolan än eleverna i den traditionella språkundervisningen. En annan faktor som påverkar elevernas attityder är det om de har svenskspråkiga kompisar eller inte. De elever som har svenskspråkiga kamrater har en mer positiv inställning till svenskan. (Dahlström och Dahlström 2005: 74, 77)

Dahlström och Dahlström (2005: 75) konstaterar att det inte går att hitta ett samband mellan språkbadelevernas tankar om sina svensklärare och attityderna till svenskan. Vad gäller eleverna i den traditionella undervisningen hänger dock åsikter om läraren och inställningen till svenska språket ihop (Dahlström och Dahlström 2005: 75).

Det finns flera attitydundersökningar som är utförda i den tvåspråkiga staden Vasa. Reinikka (2009: 9) undersökte attityder till svenskan hos elever i olika undervisningsgrupper i Vasa. Därtill undersökte hon elevernas motivation och användningen av svenska språket utanför skolan (Reinikka 2009: 9). I sin studie jämförde Reinikka attityder hos eleverna i olika undervisningsgrupper och flickornas respektive pojkarnas attityder. Informanterna i hennes studie var femte- och niondeklassister och sammanlagt 122 informanter deltog i undersökningen. Materialet samlades in med hjälp av en enkät som bestod av såväl slutna och öppna frågor som Likert-skalade påståenden. Svaren analyserades både kvantitativt och kvalitativt. (Reinikka 2009: 12-15)

Såsom det framgår av undersökningen av Dahlström och Dahlström (2005) visade också Reinikkas undersökning (2009: 74) att eleverna i språkbad använder mer svenska utanför skolan än eleverna i den traditionella undervisningen. Resultaten visade också att flickorna har positivare attityder till svenska språket än pojkarna och i synnerhet flickorna i språkbad

har mycket positiva attityder till språket (Reinikka 2009: 74). Enligt Reinikka (2009: 75) har de pojkar som har svenska som B-språk de mest negativa attityderna.

Såsom Gagnons studie (1974, refererad i Gardner 1985: 43) visar kan t.ex. det geografiska området påverka attityderna till andraspråksinläringen. I min studie är syftet också att kartlägga attityder hos språkbads elever och elever i den vanliga språkundervisningen, men till skillnad från flera tidigare attitydundersökningar som är genomförda i Vasa utförs min undersökning i Borgå. Om min studie ger likartade resultat som t.ex. studierna som har genomförts av Dahlström och Dahlström (2005) och Reinikka (2009) i Vasa, diskuteras det senare i kapitel 5.

3 MÅL, MATERIAL OCH METOD

I detta kapitel presenterar jag mina forskningsfrågor och redogör för materialinsamling, enkät som undersökningsmetod samt analysmetoder som används i föreliggande undersökning.

3.1 Forskningsfrågor

I denna avhandling kartlägger jag högstadieelevernas attityder till svenska språket. Jag vill ta reda på om det finns skillnader mellan attityderna hos språkbads elever och elever i vanlig språkundervisning i Borgå. Dessutom vill jag ta reda på om inlärningstiden, dvs. hur länge eleverna har lärt sig svenska, påverkar elevernas inställning till svenskan. Syftet med min undersökning kan sammanfattas i följande forskningsfrågor:

- Hurdana attityder har språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå till svenska språket? Finns det skillnader i attityderna till svenska språket mellan dessa undervisningsgrupper?
- Har inlärningstiden av svenskan inverkan på elevernas attityder?

3.2 Materialinsamling

Jag bestämde att utföra min studie i Borgå, eftersom man mig veterligen inte har undersökt detta ämne där tidigare. Undersökningsgruppen består av två språkbadsklasser och två klasser i den traditionella svenskundervisningen. Informanterna i den vanliga språkundervisningen går i åttonde klass. Den ena undervisningsgruppen har svenska som A2-språk och den andra som B1-språk. De elever som har svenska som A2-språk har börjat läsa språket i fjärde eller femte klass och de som har svenska som B1-språk har börjat med språket i sjunde klass. Informanterna i språkbadet går i åttonde och nionde klass och de har börjat i det tidiga språkbadet. I denna undersökning deltog sammanlagt 65 informanter, varav 34 är flickor och 31 pojkar. 28 informanter går i språkbad och 37 informanter i den traditionella språkundervisningen.

Materialinsamlingen för studien börjades med att ansöka om forskningstillstånd av skolan och utbildningsdirektören i Borgå. Tillståndet beviljades. Själva materialet samlades in med

hjälp av en enkät i början av mars 2013. Eleverna fyllde i enkäten under lektionerna och det tog ca 10-15 minuter att fylla i enkäten. I början av varje datainsamlingstillfälle presenterade jag mig själv och min studie samt gav instruktioner angående enkäten. För att förbättra kvaliteten hos studien poängterade jag att om eleverna hade frågor angående frågeformuläret, fick de gärna fråga.

3.3 Enkät som undersökningsmetod

I denna avhandling används en enkät som undersökningsmetod. Jag valde att använda enkäten vid datainsamling, eftersom det inte tar så mycket tid att samla in material och det är möjligt att få svar från ett större antal människor jämfört med en intervju. Dessutom kan man börja bearbeta materialet genast efter det att informanterna har fyllt i enkäten. (Ejlertsson 1996: 10-11) Ejlertsson (1996: 11) anger att en fördel med enkäten också är att man oftast får resultat som är lätt att tolka, eftersom alla informanter har samma frågor och svarsalternativ.

Innan den egentliga studien genomfördes, testade jag enkäten i en pilotstudie bland medlemmarna i min kandidatseminariegrupp. Pilotundersökningen var en bra möjlighet att få feedback och förbättringsförslag vad gäller frågeformuläret.

I början av enkäten (se bilaga 1) finns det ett följebrev där jag beskriver kort min studie och framhäver att informanternas svar kommer att behandlas anonymt och konfidentiellt. Enkäten består av 6 bakgrundsfrågor beträffande informanternas kön, modersmål, klass, om de går i språkbud eller i vanlig svenskundervisning samt hur många år de har studerat svenska. Därtill frågas det om de har svenskspråkiga släktingar eller inte.

Utöver bakgrundsfrågorna består enkäten av 31 Likert-skalade påståenden, dvs. slutna frågor, samt en öppen fråga i slutet av enkäten. Några av påståendena har jag formulerat med hjälp av de påståenden som Reinikka (2009) har använt i sin pro gradu – avhandling, men den största delen har jag skapat själv. En fördel med slutna frågor är att de passar bra för kvantitativ analys för att de är lätta att tabellera och därtill blir analysen objektiv (Dörnyei 2003: 35). Jag ville ändå ta med en öppen fråga i enkäten för att ta reda på elevernas egna åsikter om varför det är eller inte är viktigt att studera svenska.

Vad gäller attitydundersökning är Likert-skalan, utarbetad av Rensis Likert på 1930-talet, en klassisk betygsskala (Alanen 2011: 150). Likert-skalan består av olika svarsmöjligheter och i

denna undersökning används skalan med fem svarsalternativ med graderingen *Helt av samma åsikt* (5), *Delvis av samma åsikt* (4), *Varken av samma åsikt eller av annan åsikt* (3), *Delvis av annan åsikt* (2) och *Helt av annan åsikt* (1). Alanen (2011: 150) (se även Dörnyei 2003: 33) poängterar att en fördel med Likert-skalan är att reliabilitet och validitet ökas, eftersom man kan använda kontrollfrågor, dvs. påståenden som har samma innehåll men är formulerade på olika sätt. För att förbättra reliabiliteten och validiteten hos min undersökning används sådana påståenden som t.ex. *Det är nyttigt att studera svenska* och *Det är onödigt att studera svenska* samt *Jag studerar svenska bara för att det är obligatoriskt* och *Jag skulle studera svenska även om det inte vore obligatoriskt*.

3.4 Analyismetoder

Som analysmetoder används huvudsakligen kvantitativa metoder, men det finns även inslag av kvalitativa metoder. Eftersom undersökningen genomfördes med hjälp av en enkät som till största delen bestod av slutna frågor, analyseras dessa svar kvantitativt. Till analysen används statistikprogrammet SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Den öppna frågan i enkäten analyseras kvalitativt, eftersom syftet med frågan är att kunna förstå mer djupgående elevernas åsikter om varför svenskundervisningen är eller inte är viktig.

Föreliggande studie är mestadels en jämförande undersökning. I analysen jämförs attityder hos språkbads elever och elever i den traditionella svenskundervisningen och dessutom tar undersökningen även reda på om inlärningstiden påverkar attityderna till svenska språket. Inlärningstidens inverkan på attityder räknades med hjälp av Pearsons korrelationskoefficient och signifikansvärdet. Enligt Heikkilä (1998: 206) kan det konstateras att korrelationen är signifikant när korrelationskoefficienten (r) är över 0,3.

Med hjälp av statistikprogrammet SPSS analyseras även signifikansnivån (p) i undersökningen. Som signifikansnivå används 0,05 (5%) som är en av de mest använda gränserna för signifikans. Om signifikansnivån är under 0,05 är resultaten statistiskt signifikant. (Heikkilä 1998: 195)

4 RESULTAT

I detta kapitel presenteras resultaten av studien. Undersökningen består till största delen av Likert-skalade påståenden som jag har indelat i olika kategorier. En kategori mäter ett ämnesområde beträffande elevernas attityder och genom detta ökas även reliabiliteten. Som modell har jag använt indelningen som Reinikka (2009) har använt i sin pro gradu – avhandling. Varje kategori innehåller således de påståenden som behandlar i stort sett samma ämne. Vid rapportering av resultaten behandlas varje kategori i ordning som helhet och därtill ges även en närmare analys till några av påståendena i varje avsnitt.

I avsnitt 4.1 behandlas elevernas attityder till svenska språket och svenska som skolämne och i avsnitt 4.2 attityder till Sverige och den svenska kulturen. I avsnitt 4.3 presenteras elevernas åsikter om nyttan av svenskan och i avsnitt 4.4 elevernas användning av svenskan på fritiden. Till sist behandlas elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder i avsnitt 4.5.

4.1 Attityder till svenska språket och svenska som skolämne

För att studera elevernas inställning till svenska språket och svenska som skolämne, valde jag följande påståenden till enkäten:

1. *Det är trevligt att studera svenska*
5. *Jag studerar svenska för att få ett bra betyg*
6. *Jag tycker om att lära mig svenska*
8. *Svenska är ett tråkigt skolämne*
9. *Alla finländare borde kunna svenska*
10. *Jag skulle vilja kunna svenska bättre*
12. *Jag studerar svenska bara för att det är obligatoriskt*
18. *Jag skulle studera svenska även om det inte vore obligatoriskt*
29. *Svenska är ett vackert språk*
31. *Det är viktigt att studera svenska*

Med hjälp av statistikprogrammet SPSS räknades medelvärdet för dessa påståenden hos båda grupperna, dvs. för språkbadseleverna och eleverna i den traditionella språkundervisningen. Resultaten framgår av Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Andelen informanter (N) och medelvärdet angående attityder till svenska språket och svenska som skolämne.

		N	Medelvärde
Attityder till svenska språket och svenska som skolämne	Språkbad	28	3,43
	Traditionell språkundervisning	37	2,66

Som det kommer fram av Tabell 1 är medelvärdet för attityder hos språkbadseleverna 3,43 och hos eleverna i den vanliga språkundervisningen 2,66, vilket betyder att språkbadseleverna har mera positiva attityder till svenska språket generellt och svenska som skolämne än eleverna i den traditionella svenskundervisningen. Skillnaden mellan attityderna är statistiskt signifikant ($p = 0,000$).

Av resultaten framgår det att i synnerhet en stor del av eleverna i den traditionella språkundervisningen förhåller sig relativt negativt till svenska som skolämne för att medelvärdet för påståendet *Svenska är ett tråkigt skolämne* är 3,68, dvs. de är mer eller mindre av samma åsikt med detta påstående (se bilaga 2). Vad gäller frågan om huruvida eleverna gillar att lära sig svenska eller inte visar resultaten att språkbadseleverna förhåller sig mer positivt för deras medelvärde är 3,43, medan det för eleverna i den traditionella undervisningen är 2,51 (se bilaga 2).

Fast en tämligen stor del av eleverna inte gillar svenska som skolämne, kommer det fram av studien att en klar majoritet av informanterna anger att de skulle vilja kunna svenska bättre. Resultaten visar att ingen av språkbadseleverna är emot denna tanke och medelvärdet för språkbadseleverna blir 4,07 (se bilaga 2), vilket jag anser vara relativt högt. Det var även positivt att den största delen av eleverna i den traditionella svenskundervisningen skulle vilja kunna svenska bättre och att medelvärdet (3,68) står på den positiva sidan.

Vad gäller elevernas vilja att studera svenska även om det inte vore obligatoriskt, anger nästan hälften av språkbadseleverna att de är antingen helt eller delvis av samma åsikt och deras medelvärde blir 3,25 (se bilaga 2). Eleverna i den vanliga språkundervisningen förhåller

sig mer negativt till detta påstående och deras medelvärde är 2,53, vilket betyder att om de själva kunde välja, skulle över hälften av eleverna inte vilja studera svenska.

I undersökningen kartlades också om eleverna anser att det är viktigt att lära sig svenska eller inte. Resultaten framgår av Tabell 2 nedan.

Tabell 2. Undervisningsformen och andelen svar på påståendet *Det är viktigt att studera svenska*.

Det är viktigt att studera svenska						Totalt	Medel- värde
	5	4	3	2	1		
Språkbud	10 35,7%	13 46,4%	4 14,3%	1 3,6%	0 0,0%	28 100,0%	4,14
Traditionell språkundervisning	7 18,9%	12 32,4%	8 21,6%	5 13,5%	5 13,5%	37 100,0%	3,30
Totalt	17 26,2%	25 38,5%	12 18,5%	6 9,2%	5 7,7%	65 100,0%	3,66

Som kan läsas ur Tabell 2 är en klar majoritet av språkbudseleverna antingen helt (35,7%) eller delvis (46,4%) av samma åsikt om att det är viktigt att studera svenska. Bara en informant var delvis av annan åsikt och fyra informanter (14,3%) var varken av samma eller av annan åsikt. Medelvärdet för språkbudseleverna blir därför 4,14, vilket jag anser vara relativt högt. Vad gäller eleverna i den traditionella språkundervisningen var över hälften av informanterna antingen helt (18,9%) eller delvis (32,4%) av samma åsikt om att det är viktigt att studera svenska. Nästan en tredjedel ansåg att det inte är viktigt att lära sig svenska och kryssade antingen för svarsalternativet helt (13,5%) eller delvis (13,5%) av annan åsikt. 21,6% av informanterna i den vanliga undervisningen var varken av samma eller av annan åsikt. Resultaten visar att attityderna hos språkbudseleverna är mera positiva än hos eleverna i den traditionella undervisningen, som har medelvärdet 3,30.

I enkäten frågades även informanternas åsikter om varför det är eller inte är viktigt att studera svenska. Största delen av informanterna förespråkade för svenskinläringen, men det fanns även svar där det motiverades varför det inte är viktigt att lära sig svenska. Resultaten visar att det var ett vanligt svar att svenskinläringen är viktigt för svenska språket behövs i arbetslivet. Många informanter ansåg även att det är viktigt att studera svenska för att de kommer att behöva språket i framtiden. På följande sida finns ett exempel på ett sådant svar med min översättning.

”Koska sitä tulee tarvitsemaan myöhemmin työelämässä ja muutenkin. Ja aina vain parempi jos osaa paljon eri kieliä. ☺”

Eftersom man kommer att behöva den (svenskan) senare i arbetslivet och annars också. Och det är alltid bättre om man behärskar många olika språk.

En annan tämligen ofta förekommande motivering för svenskinläringen var att svenska språket är det andra officiella språket i Finland. Många informanter ansåg att svenskan behövs i vardagslivet, speciellt när man bor i en tvåspråkig stad som Borgå. En stor del uppgav även att det är viktigt att kunna kommunicera på svenska med svenskspråkiga personer. I många svar fanns det också som motivering att man behöver svenskan t.ex. vid resor. Nedan finns exempel på sådana kommentarer.

”Porvoo on kaksikielinen kaupunki ja on hyvä osata puhua ruotsia että pystyy kommunikoidaan ruotsinkielisien kanssa.”

Borgå är en tvåspråkig stad och det är bra att kunna prata svenska för att man kan kommunicera med svenskspråkiga.

”Ruotsi on tärkeää, koska Suomi on kaksikielinen maa. Ruotsia tarvitsee monesti arkipäiväisissä asioissa.”

Svenskan är viktig, eftersom Finland är ett tvåspråkigt land. Svenskan behövs ofta i vardagliga situationer.

”Koska Suomessa asuu paljon ruotsia äidinkielenään puhuvia ihmisiä, joten olisi hyvä jos osaisi puhua ruotsia heidän kanssaan. Ruotsia tarvitsee myös jos matkustaa Ruotsiin. Ruotsinkielen osaamisesta on hyötyä myös Tanskassa ja Norjassa.”

Eftersom det bor mycket människor i Finland som har svenska som modersmål vore det bra om man kunde prata svenska med dem. Svenskan behövs också när man reser till Sverige. Att kunna svenska är nyttigt även i Danmark och i Norge.

Informanter som ifrågasatte betydelsen av att studera svenska ansåg att det är viktigare att studera engelska, för man klarar sig bra när man behärskar engelska. Några informanter motiverade att man klarar sig på finska i Finland och att alla finlandssvenskar borde kunna finska. Några informanter uppgav även att det inte är viktigt att studera svenska, eftersom det

inte behövs i framtiden. Nedan finns det ett exempelsvar som ifrågasätter betydelsen av att lära sig svenska.

”Ruotsia ei ole tärkeää osata koska matkustellessa pärjää englannilla ja suomenruotsalaisten pitäisi osata suomea ku kerran Suomessa asuu. Monessa ammatissa kuitenkin on hyvä osata ruotsia.”

Det är inte viktigt att kunna svenska för på resor klarar man sig med engelska och finlandssvenskar borde kunna finska för att de bor i Finland. I många yrken är det ändå bra att kunna svenska.

Som motivering användes även att man borde kunna välja själv om man vill studera svenska eller inte. En informant ansåg att det borde vara möjligt att välja t.ex. ryska i stället för svenska i östra Finland eller att använda all tid till att studera engelska. Informanten ansåg också att även om man skulle få ett mycket bra betyg i svenskan i skolan, skulle man inte kunna riktigt prata svenska för att finlandssvenskan som undervisas i skolan avviker så mycket från rikssvenskan. Informanten angav även att det är onödigt att lära sig finlandssvenska för att man kan kommunicera på finska med finlandssvenskar. Som motivering emot svenskinläringen uppgav några informanter även att det är tråkigt att studera svenska. Nedan finns ett exempel på en kommentar där informanten ifrågasätter svenskobligatoriet.

”Vaikka sitä tarvitseekin, niin pitäisi olla mahdollisuus valita haluaako opiskella sitä”

Fast det (svenska språket) behövs, borde man ha möjlighet att välja om man vill studera det.

I undersökningen kartlades även inläringstidens inverkan på attityder och med hjälp av statistikprogrammet SPSS räknades korrelationen mellan inläringstiden och inställningen till svenska språket och svenska som skolämne. Resultaten visar att ju längre man har studerat svenska desto mera positiva attityder till svenska språket och svenska som skolämne har man ($r = 0,521^{**}$). Detta resultat bekräftar även de andra resultaten som framkommer av min studie, dvs. att språkbads eleverna har mera positiva attityder än eleverna i den traditionella undervisningen. Därtill kan man dock konstatera att de elever som har svenska som A2-språk, har mer positiva attityder än de elever som läser svenska som B1-språk.

4.2 Attityder till Sverige och den svenska kulturen

Som ett delområde i undersökningen kartläggs elevernas attityder till Sverige och den svenska kulturen. Nedanstående påståenden syftar till att ta reda på dessa attityder:

- 11. *Jag skulle vilja bekanta mig med svenskar*
- 13. *Jag kunde flytta till Sverige i framtiden*
- 24. *Jag skulle vilja veta mer om den svenska kulturen*
- 26. *Jag studerar svenska för att kunna förstå svenskar och den svenska kulturen bättre*

Resultaten framgår av Tabell 3 nedan.

Tabell 3. Andelen informanter (N) och medelvärdet angående attityder till Sverige och den svenska kulturen.

		N	Medelvärde
Attityder till Sverige och den svenska kulturen	Språkbad	28	2,97
	Traditionell språkundervisning	37	2,31

Av resultaten framgår det att varken språkbads elever eller elever i den traditionella språkundervisningen förhåller sig mycket positivt till Sverige och den svenska kulturen. Som kan läsas ur Tabell 3 är medelvärdet för språkbads eleverna 2,97 och för eleverna i den vanliga undervisningen 2,31, vilket betyder att språkbads eleverna emellertid har mer positiva attityder än eleverna i den traditionella språkundervisningen. Skillnaden mellan attityderna till Sverige och den svenska kulturen hos grupperna är statistiskt signifikant ($p = 0,003$).

När det gäller elevernas vilja att bekanta sig med svenskar, skulle ca en tredjedel av såväl språkbads eleverna som eleverna i den traditionella språkundervisningen vilja göra det. Medelvärdet för språkbads eleverna är 3,39, medan det för eleverna i den vanliga undervisningen är 2,97 (se bilaga 3).

Av studien kommer det även fram att ingendera av dessa grupper absolut vill veta mer om den svenska kulturen för att medelvärdet för båda grupperna är klart under 3 (se bilaga 3). Eleverna i den traditionella språkundervisningen ter sig inte heller vara mycket integrativt motiverade för att studera svenska. För påståendet *Jag studerar svenska för att kunna förstå*

svenskar och den svenska kulturen bättre är medelvärdet (2,28) inte så högt (se bilaga 3). För språkbads eleverna är det lite högre, dvs. 3,14.

Vad gäller inläringstidens inflytande på attityder till Sverige och den svenska kulturen visar resultaten att ju längre man har studerat svenska desto mer positiva attityder har man ($r = 0,369^{**}$).

4.3 Åsikter om nyttan av svenskan

I undersökningen utreder jag även elevernas åsikter om nyttan av svenskan. Jag valde ut följande påståenden för att ta reda på detta ämnesområde:

2. Jag behöver svenska språket i framtiden

4. Det är nyttigt att studera svenska

7. Man har nytta av svenskan i arbetslivet

16. Jag studerar svenska för att det behövs vid resor

19. Jag studerar svenska för att det behövs i Borgå

21. Det är onödigt att studera svenska

22. Jag studerar svenska för att kunna förstå svenskspråkiga TV-program, filmer, webbsidor, böcker osv.

23. Jag kommer inte att behöva svenska språket i framtiden

25. Jag kommer att behöva svenska i mitt framtida arbete

I Tabell 4 nedan återges information om elevernas åsikter om nyttan av svenskan.

Tabell 4. Andelen informanter (N) och medelvärdet angående åsikter om nyttan av svenskan.

		N	Medelvärde
Åsikter om nyttan av svenskan	Språkbad	28	3,81
	Traditionell språkundervisning	37	3,26

Den generella bilden utifrån svaren är att beträffande elevernas åsikter om nyttan av svenskan anser språkbads eleverna svenskan vara nyttigare än vad eleverna i den traditionella språkundervisningen gör. Som det kommer fram av Tabell 4 är medelvärdet angående detta

ämnesområde för språkbads eleverna 3,81 och för eleverna i den vanliga språkundervisningen 3,26. Skillnaden är statistiskt signifikant ($p = 0,002$).

I undersökningen kartlades också om eleverna anser att de kommer att behöva svenska språket i framtiden eller inte. Resultaten framgår av nedanstående Tabell 5.

Tabell 5. Undervisningsformen och andelen svar på påståendet *Jag behöver svenska språket i framtiden*.

Jag behöver svenska språket i framtiden						Totalt	Medelvärde
	5	4	3	2	1		
Språkbad	14 50,0%	10 35,7%	3 10,7%	1 3,6%	0 0,0%	28 100,0%	4,32
Traditionell språkundervisning	12 33,3%	11 30,6%	9 25,0%	3 8,3%	1 2,8%	36 100,0%	3,83
Totalt	26 40,6%	21 32,8%	12 18,8%	4 6,2%	1 1,6%	64 100,0%	4,05

Som det kan utläsas ur Tabell 5 anger en klar majoritet av språkbads eleverna att de kommer att behöva svenska språket i framtiden. Tabellen visar att 50,0% av språkbads eleverna kryssade för svarsalternativet *Helt av samma åsikt* och 35,7% *Delvis av samma åsikt*. Bara en språkbads elev angav sig vara delvis av annan åsikt och 10,7% var varken av samma eller av annan åsikt. Medelvärdet för språkbads eleverna blir 4,32, vilket är relativt högt. Även den största delen av eleverna i den traditionella svenskundervisningen är helt (33,3%) eller delvis (30,6%) av samma åsikt om att de kommer att behöva svenskan i framtiden, vilket jag anser vara positivt. Av tabellen framgår det att bara en elev i den vanliga undervisningen anser att hon/han inte kommer att behöva svenska språket i framtiden och 8,3% var delvis av denna åsikt. 18,8% var varken av samma eller av annan åsikt. Medelvärdet för eleverna i den traditionella undervisningen blir 3,83, vilket står också på den positiva sidan.

Studien visar även att såväl den största delen av språkbads eleverna som en majoritet av eleverna i den traditionella språkundervisningen anser att det är nyttigt att studera svenska. Medelvärdet beträffande påståendet *Det är nyttigt att studera svenska* blir för språkbads eleverna 4,22, medan motsvarande värde för eleverna i den vanliga språkundervisningen är 3,51 (se bilaga 4), dvs. båda grupperna har relativt positiva åsikter om svenskans nyttighet.

Vad gäller åsikterna om nyttan av svenskan i arbetslivet visar undersökningen att båda grupperna har överraskande positiva attityder. Detta kunde man också se i elevernas svar på den öppna frågan. Största delen av informanterna i båda grupperna anser att det är nyttigt i arbetslivet om man behärskar svenska och medelvärdet för båda grupperna blir över 4 (se bilaga 4). Vad gäller påståendet *Jag kommer att behöva svenska i mitt framtida arbete* är medelvärdet dock lägre för båda grupperna, för språkbads eleverna 3,50 och för eleverna i den vanliga språkundervisningen 3,43 (se bilaga 4). Jag anser att detta resultat kan bero på att eleverna ännu inte vet i vilket område de kommer att arbeta i framtiden och av den anledningen valde totalt 38,5% av informanterna svarsalternativet *Varken av samma åsikt eller av annan åsikt*.

När eleverna var mycket övertygade om att det är nyttigt att kunna svenska i arbetslivet, visar resultaten att de inte är lika övertygade vad gäller påståendet *Jag studerar svenska för att det behövs vid resor*. Medelvärdet för språkbads eleverna blir 3,46 och för eleverna i den traditionella svenskundervisningen ännu lägre, dvs. 2,64 (se bilaga 4). Även beträffande påståendet *Jag studerar svenska för att det behövs i Borgå* framgår det av resultaten att det inte är en lika viktig orsak att studera svenska än den att språket behövs i arbetslivet. Medelvärdet för språkbads eleverna är 3,07 och för eleverna i den vanliga språkundervisningen 3,05 (se bilaga 4). På basis av forskningsresultaten är den minst viktigaste orsaken, av de orsaker som kartläggs i föreliggande studie, att lära sig svenska för att kunna förstå svenskspråkiga TV-program, filmer, webbsidor, böcker osv. Vad gäller detta påstående blir medelvärdet för båda undervisningsgrupperna under 3 (se bilaga 4).

Undersökningsresultaten visar också ett samband mellan inlärningstiden av svenskan och åsikter om nyttan av svenskan. Resultaten visar att ju längre eleverna har lärt sig svenska desto mer positiva åsikter de har om svenskans nytthet ($r = 0,513^{**}$).

4.4 Åsikter om användningen av svenskan på fritiden

I min undersökning studerar jag också elevernas åsikter om svenskanvändning på fritiden. Jag valde ut följande påståenden för att ta reda på detta ämnesområde:

3. *Jag använder svenska utanför skolan*

14. *Jag tittar på svenskspråkiga TV-program på fritiden*

15. *Jag vill prata svenska när jag möter en svenskspråkig person*

17. *Jag använder hellre engelska när jag åker till Sverige*

20. *Jag pratar svenska med mina kompisar*

27. *Jag har svenskspråkiga kompisar*

Resultaten framgår av Tabell 6 nedan.

Tabell 6. Andelen informanter (N) och medelvärdet angående elevernas åsikter om användningen av svenskan på fritiden.

		N	Medelvärde
Åsikter om användningen av svenskan på fritiden	Språkbad	28	3,18
	Traditionell språkundervisning	37	2,32

Som kan läsas ur Tabell 6 är medelvärdet beträffande svenskanvändning på fritiden för språkbadseleverna 3,18 och för eleverna i den traditionella språkundervisningen 2,32. Skillnaden är statistiskt signifikant ($p = 0,000$). Resultaten visar således att språkbadseleverna använder mer svenska på fritiden än eleverna i den vanliga språkundervisningen.

I Tabell 7 nedan återges exaktare information om elevernas svenskanvändning utanför skolan.

Tabell 7. Undervisningsformen och andelen svar på påståendet *Jag använder svenska utanför skolan*.

Jag använder svenska utanför skolan						Totalt	Medelvärde
	5	4	3	2	1		
Språkbad	2 7,1%	12 42,9%	5 17,9%	7 25,0%	2 7,1%	28 100,0%	3,18
Traditionell språkundervisning	5 13,5%	7 18,9%	2 5,4%	8 21,6%	15 40,5%	37 100,0%	2,43
Totalt	7 10,8%	19 29,2%	7 10,8%	15 23,1%	17 26,2%	65 100,0%	2,75

Som det kommer fram av Tabell 7 använder språkbadseleverna mer svenska utanför skolan i jämförelse med eleverna i den vanliga språkundervisningen. Medelvärdet för språkbadseleverna blir 3,18 och för eleverna i den traditionella språkundervisningen bara

2,43. Hälften av språkbads eleverna angav sig vara antingen helt (7,1%) eller delvis (42,9%) av samma åsikt om att de använder svenska utanför skolan, medan motsvarande andel för eleverna i den traditionella språkundervisningen var bara en tredjedel. Som kan läsas ur Tabell 7 kryssade 13,5% av eleverna i den traditionella svenskundervisningen för alternativet *Helt av samma åsikt* och 18,9% *Delvis av samma åsikt*. En majoritet av eleverna i den vanliga språkundervisningen anger att de inte använder svenska utanför skolan, och som det kan utläsas ur tabellen kryssade 40,5% för alternativet *Helt av annan åsikt* och 21,6% *Delvis av annan åsikt*. Vad gäller språkbads eleverna var det ca en tredjedel som valde svarsalternativet helt (7,1%) eller delvis (25,0%) av annan åsikt.

Vad gäller frågan om huruvida eleverna har svenskspråkiga kompisar eller inte visar resultaten att en klar majoritet av språkbads eleverna har svenskspråkiga vänner och deras medelvärde blir 4,04 (se bilaga 5). För eleverna i den traditionella svenskundervisningen är medelvärdet lägre, dvs. 3,03. Det betyder att ca hälften av eleverna i den vanliga undervisningen har och ca hälften inte har svenskspråkiga kompisar. Av resultaten framkommer det också att det inte är mycket vanligt att prata svenska med kompisar, eftersom medelvärdet för språkbads eleverna är 2,89 och för eleverna i den vanliga undervisningen bara 1,89 (se bilaga 5). Man kan ändå konstatera att det är vanligare för språkbads eleverna att prata svenska med sina vänner än för eleverna i den traditionella språkundervisningen.

Eleverna blev också tillfrågade om de tittar på svenskspråkiga TV-program på fritiden. Av resultaten framgår det att den största delen av såväl språkbads eleverna som eleverna i den traditionella språkundervisningen inte tittar på svenskspråkiga TV-program och medelvärdet för båda grupper blir i runt tal 2 (se bilaga 5).

Beträffande svenskanvändning kartlades även om eleverna skulle vilja använda svenska språket när de möter en svenskspråkig person eller inte. Resultaten visar att språkbads eleverna är mer villiga att prata svenska i jämförelse med eleverna i den traditionella språkundervisningen. Medelvärdet för språkbads eleverna är 3,68, medan det för eleverna i den vanliga språkundervisningen är 2,67 (se bilaga 5). Dessutom kartlades det om eleverna hellre skulle använda engelska när de åker till Sverige. Resultaten visar att eleverna i den traditionella undervisningen är tämligen eniga om att de hellre skulle använda engelska än svenska i Sverige, medan bara ca en tredjedel av språkbads eleverna var av denna åsikt (se bilaga 5). Detta resultat väcker tankar, eftersom det primära målet med språkundervisningen i

dag kan anses vara just kommunikationen på språket. Av resultaten framkommer det dock inte om elevernas vilja att hellre använda engelska i stället för svenska beror på känslan av bristfälliga kunskaper i svenska eller på någon annan orsak.

Undersökningensresultaten visar ett samband mellan inlärningstiden av svenskan och användningen av svenska på fritiden ($r = 0,466^{**}$). Undersökningen visar att ju längre man har studerat svenska, desto mer verkar man använda det på fritiden.

4.5 Uppfattningar om föräldrarnas attityder

I studien ingick också elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder som egen ämneskategori. Dessa åsikter kartläggs med hjälp av följande påståenden:

28. *Mina föräldrar förhåller sig positivt till svenskinlärningen*

30. *Mina föräldrar behärskar svenska*

I Tabell 8 nedan återges medelvärdet för elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder.

Tabell 8. Andelen informanter (N) och medelvärdet angående elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder.

		N	Medelvärde
Uppfattningar om föräldrarnas attityder	Språkbad	28	3,84
	Traditionell språkundervisning	37	3,93

Av resultaten att döma finns det inte några större skillnader mellan språkbadseleverna och eleverna i den vanliga undervisningen när det gäller deras uppfattningar om föräldrarnas attityder. Som det kan utläsas ur Tabell 8 är medelvärdena för båda undervisningsgrupperna tämligen nära varandra, för språkbadseleverna är det 3,84 och för eleverna i den traditionella språkundervisningen 3,93. Skillnaden är inte statistiskt signifikant ($p = 0,730$).

I Tabell 9 på följande sida återges andelen svar på påståendet *Mina föräldrar förhåller sig positivt till svenskinlärningen*.

Tabell 9. Undervisningsformen och andelen svar på påståendet *Mina föräldrar förhåller sig positivt till svenskinläringen.*

Mina föräldrar förhåller sig positivt till svenskinläringen						Totalt	Medel- värde
	5	4	3	2	1		
Språkbad	15 53,6%	9 32,1%	2 7,1%	0 0,0%	2 7,1%	28 100,0%	4,25
Traditionell språkundervisning	21 56,8%	7 18,9%	7 18,9%	1 2,7%	1 2,7%	37 100,0%	4,24
Totalt	36 55,4%	16 24,6%	9 13,8%	1 1,5%	3 4,6%	65 100,0%	4,25

Som det kan utläsas ur Tabell 9 angav majoriteten av såväl språkbadseleverna som eleverna i den traditionella språkundervisningen att föräldrarnas attityder till svenskinläringen är positiva. Medelvärdena är mycket nära varandra, för språkbadseleverna är det 4,25 och för eleverna i den vanliga språkundervisningen 4,24. Av tabellen framgår det att 53,6% av språkbadseleverna var helt och 32,1% var delvis av samma åsikt om att deras föräldrar har en positiv inställning till svenskinläringen. Vad gäller eleverna i den traditionella undervisningen var motsvarande procentandelar 56,8% (*Helt av samma åsikt*) och 18,9% (*Delvis av samma åsikt*). Därtill visar resultaten att bara en minoritet av båda informantgrupperna angav att deras föräldrar inte förhåller sig positivt till svenskinläringen.

Vad gäller inläringstidens inverkan på elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder visar resultaten att inläringstiden inte har inverkan på den här punkten ($r = 0,183$).

5 DISKUSSION

I föreliggande kapitel sammanfattas och diskuteras undersökningsresultaten. Dessutom redogörs det för undersökningens validitet och reliabilitet.

5.1 Sammandrag av resultaten

Den första forskningsfrågan (se kapitel 3) i denna undersökning var hurdana attityder språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå har till svenska språket. Dessutom var syftet med denna avhandling att kartlägga om det finns skillnader mellan dessa gruppers attityder. Informanternas attityder mättes ur olika synpunkter som jag delade in i olika kategorier (se kapitel 4).

Den generella bilden utifrån resultaten var att det kan ses en skillnad mellan attityder till svenska språket hos språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå. Språkbads elevernas attityder var mer positiva i alla de attitydområden som jag undersökte med undantag av uppfattningar om föräldrarnas attityder.

Resultaten visade att attityderna generellt till svenska språket och till svenska som undervisningsämne var relativt negativa i synnerhet bland eleverna i den traditionella undervisningen för att medelvärdet för dem var under 3. Språkbads eleverna förhöll sig lite mer positivt till svenska som skolämne. Resultaten visade också att särskilt eleverna i den vanliga undervisningen inte var särskilt intresserade av Sverige och den svenska kulturen, men även språkbads eleverna hade medelvärdet som var lite under 3. Av mina forskningsresultat att döma kan det konstateras att fast en stor del av eleverna inte anser att svenska är ett mycket intressant skolämne och de flesta inte heller är intresserade av den svenska kulturen, anser majoriteten dock att det är viktigt att studera svenska. Som motivering angavs att svenskan behövs i framtiden, såväl i arbetslivet som i vardagliga situationer för att Finland är ett tvåspråkigt land. Eleverna ansåg dessutom att det är relativt nyttigt att kunna svenska - angående nyttan av svenskan var medelvärdet hos båda grupperna över 3.

Resultaten visade också att språkbads eleverna använder mer svenska på fritiden än eleverna i den vanliga språkundervisningen – medelvärdet för språkbads eleverna var nära 3, medan det

för eleverna i den traditionella språkundervisningen var bara lite över 2. Det betyder att särskilt eleverna i den vanliga svenskundervisningen inte använder mycket svenska utanför skolan. Det kan bero på t.ex. att språkbads eleverna har fler svenskspråkiga kompisar och därför också fler möjligheter att använda svenska på fritiden.

Vad gäller elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder till svenskan fick jag enligt min åsikt ett tämligen överraskande resultat. Båda grupperna hade medelvärdet som var nästan 4, dvs. informanterna ansåg att deras föräldrar förhåller sig relativt positivt till svenskan. Jag hade dock antagit att språkbads eleverna skulle anse att deras föräldrar har en mer positiv inställning till svenskan än eleverna i den traditionella undervisningen. Det kan antas att när föräldrarna väljer språkbad för sitt barn har de förmodligen en mer positiv inställning till svenskan än föräldrarna som inte väljer språkbad. Enligt resultaten och elevernas åsikter kunde man ändå inte se en sådan skillnad.

Den andra forskningsfrågan (se kapitel 3) i denna undersökning var om inlärningstiden, dvs. hur länge eleverna har lärt sig svenska, har inverkan på elevernas attityder eller inte. Resultaten visade att inlärningstiden påverkar elevernas attityder i alla attitydområdena med undantag av uppfattningar om föräldrarnas attityder. Det betyder att ju längre eleverna hade lärt sig svenska, desto mer positiva var deras attityder. Detta resultat bekräftar också de andra resultat som kom fram i denna studie. Språkbads eleverna som har lärt sig svenska under den längsta tidsperioden jämfört med de andra informanterna har således de mest positiva attityderna, och även de elever som har svenska som A2-språk har en mer positiv inställning till svenskan än de elever som har svenska som B1-språk.

Resultaten av denna studie var i huvuddrag likartade med de resultat som har kommit fram i tidigare undersökningar gjorda av Dahlström och Dahlström (2005) och Reinikka (2009). Det kan ändå ses en skillnad angående inlärningstidens inverkan på attityderna när man jämför resultaten. Enligt Reinikkas (2009: 75) resultat hade inlärningstiden inget tydligt inflytande på elevernas attityder eller svenskanvändning. Resultaten av min studie visade dock att det kan ses ett samband mellan inlärningstid och attityder.

Av mina forskningsresultat att döma kan det konstateras att det kan vara bra att uppmuntra elever till att börja läsa svenska redan tidigare än först i sjunde klass för att främja elevernas attityder till svenska och därmed även bidra inlärningsframgången. Som lärare är det även viktigt att försöka väcka elevernas intresse till den svenska kulturen och göra undervisningen

så intressant som möjligt. Det vore kanske en bra idé att ta några intryck av språkbadet som undervisningsmetod också till den traditionella svenskundervisningen.

5.2 Validitet och reliabilitet

Enligt Kalaja m.fl. (2011: 21) betyder validitet hur bra undersökningsmetoden, t.ex. enkäten, har mätt det som det var syftet att mäta. Jag är relativt nöjd med min undersökningsmetod för att jag anser att Likert-skalade påståenden fungerade mycket bra i en attitydundersökning. Jag anser även att mina analysmetoder fungerade relativt bra. Undersökningen byggde huvudsakligen på kvantitativa metoder, men även kvalitativa metoder användes vid analysen av den öppna frågan i enkäten. Jag blev positivt överraskad att nästan alla informanter hade svarat på den öppna frågan som jag hade i enkäten. Då var det möjligt att få även lite djupgående information om elevernas attityder och åsikter om varför det är eller inte är viktigt att studera svenska. För att svarsprocenten var så hög skulle jag ha kunnat ha t.o.m. flera öppna frågor i enkäten.

Vad gäller validiteten kan ändå den själva datainsamlingsituationen påverka informanternas svar. Några informanter kan ha svarat på det sätt de anser vara önskvärt och kanske inte har angett sina egna åsikter. Jag anser att även valet av informanter kan i viss mån ha påverkat resultaten. Informanterna i den traditionella undervisningen hade svenska antingen som A2- eller B1-språk. Jag anser att om alla elever i den traditionella undervisningen skulle ha haft svenska som B1-språk, skulle skillnaderna mellan attityderna ha kunnat vara mer drastiska.

Enligt Kalaja m.fl. (2011: 21) avses med reliabilitet hur tillförlitliga och exakta forskningsresultaten är. Reliabiliteten kan granskas t.ex. genom att utreda hur bra olika delar i enkäten mäter samma sak (Kalaja m.fl. 2011: 21). För att ta reda på hurdan reliabilitet denna undersökning och enkätfrågorna har, räknade jag med hjälp av statistikprogrammet SPSS reliabiliteten, dvs. Cronbach's Alpha, för varje kategori som mäter ett ämnesområde beträffande attityder. Om värdet är över 0,7 är undersökningen reliabel (Heikkilä 1998: 187). Vad gäller den första kategorin, *Attityder till svenska språket och svenska som skolämne*, är värdet för Cronbach's Alpha 0,886. För kategorin *Attityder till Sverige och den svenska kulturen* är värdet 0,747 och för kategorin *Åsikter om nyttan av svenskan* 0,863. Vad gäller kategorin *Åsikter om användningen av svenskan på fritiden* är värdet 0,762 och för kategorin

Uppfattningar om föräldrarnas attityder är värdet 0,756. Det betyder att alla kategorier således är reliabla.

Resultaten av denna studie bekräftar resultaten från tidigare undersökningar (t.ex. Dahlström och Dahlström 2005), dvs. att språkbadelevernas attityder är mer positiva än attityder bland elever i den traditionella språkundervisningen. Jag anser att resultaten av föreliggande studie ändå inte kan generaliseras för att antalet informanter (65) inte var tillräckligt stort.

6 AVSLUTNING

Syftet med denna undersökning var att kartlägga hurdana attityder språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå har till svenska språket. Dessutom ville jag även ta reda på om det finns skillnader i attityderna mellan dessa två undervisningsgrupper och om inlärningstiden av svenskan har inverkan på elevernas attityder. Som undersökningsgrupp hade jag två språkbadsklasser och två klasser i den vanliga svenskundervisningen och sammanlagt 65 informanter deltog i studien. Informanterna gick antingen i åttonde eller i nionde klass.

Undersökningen utfördes med hjälp av en enkät som jag delade ut till eleverna under deras lektioner. På detta sätt kunde jag få en tämligen stor andel av svar och det var möjligt att klargöra frågorna i enkäten för informanterna vid behov. Enkäten bestod av såväl bakgrundsfrågor och Likert-skalade påståenden som en öppen fråga. Som analysmetoder användes till största delen kvantitativa metoder men även metoder med kvalitativa inslag vid analysering av den öppna frågan. Undersökningen var således en jämförande analys av attityderna hos de två olika undervisningsgrupperna och påverkan av inlärningstiden.

I ljuset av tidigare studier hade jag som hypotes att språkbads eleverna skulle ha mer positiva attityder till svenska språket i jämförelse med eleverna i den traditionella språkundervisningen. Resultaten av denna studie bekräftade mina hypoteser och av mina forskningsresultat att döma förhåller språkbads eleverna sig mer positivt till svenskan än eleverna i den vanliga språkundervisningen i Borgå. Enligt resultaten använder språkbads eleverna även mer svenska på fritiden än eleverna i den traditionella undervisningen. Vad gäller elevernas uppfattningar om föräldrarnas attityder till svenskan kunde man ändå inte se en skillnad mellan dessa undervisningsgrupper. Resultaten visade också att inlärningstiden har inverkan på elevernas attityder. Ju längre eleverna hade lärt sig svenska desto mer positiva var attityderna.

När de nya läroplanerna för grundskolan träder i kraft år 2016 och eleverna i grundskolan börjar läsa svenska redan i årskurs 6 (Statsrådets förordning 422/2012), skulle det därefter vara intressant att undersöka detta ämne vidare. Jag anser att det blir intressant att se om denna förändring kommer att ha positiva verkningar för elevernas attityder eller inte. För att språkattityder spelar en så viktig roll vid språkinlärningen, skulle det vara intressant att

undersöka mer djupgående, vilka de faktorer är som inverkar på elevernas attityder till svenska. Därmed skulle man även kunna försöka påverka dem.

LITTERATUR

- Björklund, S., Kaskela-Nortamo, B., Kvist, M., Lindfors, H. & Tallgård, M. (2005). *Att uppmuntra till språk i språkbadsgrupper*. Vasa: Vasa universitet. Levón-institut.
- Björklund, S., Mård-Miettinen, K. & Turpeinen, H. (2007). *Kielikylpykirja = Språkbadsboken*. Vasa: Levón-institut.
- Dahlström, J. & Dahlström, L. (2005). *Attityder till svenska språket hos finskspråkiga elever i årskurserna 4, 6, 7 och 9: En jämförande undersökning av språkbadslever och elever i den traditionella undervisningen i Vasa*. Kajana. Pro gradu -avhandling.
- Dörnyei, Z. (2003). *Questionnaires in second language research: construction, administration, and processing*. Mahwah, N.J: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dörnyei, Z. (2009). *The psychology of second language acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Ejlertsson, G. (1996). *Enkäten i praktiken. En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Gagnon, M. (1974). Quelques facteurs déterminant l'attitude vis-à-vis l'anglais, language seconde. I: Darnell, R. (ed.). *Linguistic diversity in Canadian society*, vol II. Edmonton: Linguistic Research Inc.
- Gardner, R.C. & Lambert, W.E. (1959). Motivational variables in second language acquisition. *Canadian Journal of Psychology* 13, 266-72.
- Gardner, R.C. (1985). *Social psychology and second language learning: the role of attitudes and motivation*. London: Arnold.
- Harju-Luukkainen, H. (2010). *Sukellus kielikylpyyn. Perustietoa vanhemmille kielikylvystä. 2:a upplagan*. Helsingfors: Hakapaino.
- Heikkilä, T. (1998). *Tilastollinen tutkimus*. Helsingfors: Edita.
- Håkansson, G. (2003). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. Lund: Studentlitteratur.
- Kalaja, P. (1999). *Kieli ja asenteet*. I: Piirainen-Marsh, A. & Sajavaara, K. (1999). *Kielenoppimisen kysymyksiä*. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylä universitet.
- Kalaja, P., Alanen, R. & Dufva, H. (2011). *Kieltä tutkimassa: tutkielman laatijan opas*. Helsingfors: Finn Lectura.
- Laurén, C. (1999). *Språkbad: forskning och praktik*. Vasa: Vasa universitet.

- Oskamp, S. cop. (1991). *Attitudes and opinions*. 2:a upplagan. Englewood Cliffs (N.J.): Prentice Hall.
- Reinikka, H. (2009). *Attityder, motivation och språkanvändning hos grundskoleelever i olika undervisningsgrupper*. Vasa: Vasa universitet. Pro gradu -avhandling.
- Sajavaara, K. (1999). *Toisen kielen oppiminen*. I: Piirainen-Marsh, A. & Sajavaara, K. (1999). *Kielenoppimisen kysymyksiä*. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylä universitet.
- Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (422/2012)
- Tornberg, U. (2005). *Språkdiraktik*. 3:e upplagan. Stockholm: Gleerup

BILAGOR

BILAGA 1. Enkät

Hei!

Opiskelen Jyväskylän yliopistossa ruotsin kielen opettajaksi ja teen kandidaatintutkielmaani liittyen ruotsin kieleen ja sen opiskeluun. Kyselyyn ei ole oikeita tai väriä vastauksia eikä sinun tarvitse kirjoittaa nimeäsi paperiin. Kyselyn vastaukset käsitellään täysin luottamuksellisesti. Tutkimuksen onnistumisen kannalta on tärkeää, että vastaat kaikkiin kysymyksiin huolellisesti. Kiitos avustasi!

Ystävällisin terveisin,
Liisa Koskinen

I. Vastaa kysymyksiin.

1. Sukupuoli: Tyttö_____

Poika_____
2. Äidinkieli: Suomi_____

Ruotsi_____

Muu, mikä?_____
3. Koulunkäynti: Kielikylpy_____

Tavallinen ruotsin opiskelu_____
4. Luokka: 8.lk_____

9.lk_____
5. Kuinka monta vuotta olet opiskellut ruotsin kieltä?

(Päiväkoti tai esikoulu mukaan lukien) _____
6. Onko sinulla ruotsinkielisiä sukulaisia? Kyllä_____

Ei_____

II. Ympyröi sopiva vastausvaihtoehto.

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa mieltä eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
1. Ruotsin opiskelu on mukavaa	5	4	3	2	1
2. Tarvitsen ruotsin kieltä tulevaisuudessa	5	4	3	2	1
3. Käytän ruotsin kieltä koulun ulkopuolella	5	4	3	2	1
4. Ruotsin opiskelu on hyödyllistä	5	4	3	2	1
5. Opiskelen ruotsia, jotta saan hyvän numeron todistukseen	5	4	3	2	1
6. Pidän ruotsin oppimisesta	5	4	3	2	1
7. Ruotsin kielestä on hyötyä työelämässä	5	4	3	2	1
8. Ruotsi on tylsä oppiaine	5	4	3	2	1
9. Kaikkien suomalaisten tulisi osata ruotsia	5	4	3	2	1
10. Haluaisin osata ruotsia paremmin	5	4	3	2	1
11. Haluaisin tutustua ruotsalaisiin	5	4	3	2	1
12. Opiskelen ruotsia vain, koska minun on pakko	5	4	3	2	1
13. Voisin muuttaa tulevaisuudessa Ruotsiin	5	4	3	2	1
14. Katson vapaa-ajalla ruotsinkielisiä TV-ohjelmia	5	4	3	2	1
15. Haluan puhua ruotsia, kun tapaan ruotsinkielisen	5	4	3	2	1
16. Opiskelen ruotsia, koska sitä tarvitsee matkustellessa	5	4	3	2	1
17. Käytän mieluummin englantia, kun matkustan Ruotsiin	5	4	3	2	1
18. Opiskelisin ruotsia, vaikka minun ei olisi pakko	5	4	3	2	1
19. Opiskelen ruotsia, koska sitä tarvitaan Porvoossa	5	4	3	2	1

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa mieltä eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
20. Puhun ruotsia kavereideni kanssa	5	4	3	2	1
21. Ruotsin opiskelu on turhaa	5	4	3	2	1
22. Opiskelen ruotsia ymmärtääkseni ruotsinkielisiä TV-ohjelmia, elokuvia, internet-sivuja, kirjoja jne.	5	4	3	2	1
23. En tule tarvitsemaan ruotsin kieltä tulevaisuudessa	5	4	3	2	1
24. Haluaisin tietää enemmän ruotsalaisesta kulttuurista	5	4	3	2	1
25. Tarvitsen ruotsia tulevassa työssäni	5	4	3	2	1
26. Opiskelen ruotsia, jotta ymmärtäisin paremmin ruotsalaisia ja ruotsalaista kulttuuria	5	4	3	2	1
27. Minulla on ruotsinkielisiä kavereita	5	4	3	2	1
28. Vanhempani suhtautuvat myönteisesti ruotsin kielen opiskeluun	5	4	3	2	1
29. Ruotsi on kaunis kieli	5	4	3	2	1
30. Vanhempani osaavat ruotsia	5	4	3	2	1
31. Ruotsin kielen opiskelu on tärkeää	5	4	3	2	1

III. Vastaa kysymykseen.

1. Perustele vastauksesi viimeiseen (31.) väittämään. Miksi ruotsin kielen opiskelu on / ei ole mielestäsi tärkeää?

KIITOS VASTAUKSISTASI! 😊

BILAGA 2. Tabell 10

Tabell 10. Attityder till svenska språket och svenska som skolämne. Förkortning SB används för språkbud och TU för traditionell språkundervisning. Graderingen är Helt av samma åsikt (5), Delvis av samma åsikt (4), Varken av samma eller av annan åsikt (3), Delvis av annan åsikt (2) och Helt av annan åsikt (1).

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
1. Det är trevligt att studera svenska	SB	0 0,0%	15 53,6%	6 21,4%	7 25,0%	0 0,0%	3,29
	TU	2 5,4%	6 16,2%	6 16,2%	11 29,7%	12 32,4%	2,32
	Totalt	2 3,1%	21 32,3%	12 18,5%	18 27,7%	12 18,5%	2,74
5. Jag studerar svenska för att få ett bra betyg	SB	3 10,7%	12 42,9%	10 35,7%	2 7,1%	1 3,6%	3,50
	TU	3 8,1%	11 29,7%	11 29,7%	7 18,9%	5 13,5%	3,00
	Totalt	6 9,2%	23 35,4%	21 32,3%	9 13,8%	6 9,2%	3,22
6. Jag tycker om att lära mig svenska	SB	3 10,7%	10 35,7%	11 39,3%	4 14,3%	0 0,0%	3,43
	TU	6 16,2%	3 8,1%	7 18,9%	9 24,3%	12 32,4%	2,51
	Totalt	9 13,8%	13 20,0%	18 27,7%	13 20,0%	12 18,5%	2,91
8. Svenska är ett tråkigt skolämne	SB	1 3,6%	10 35,7%	9 32,1%	5 17,9%	3 10,7%	3,04
	TU	14 37,8%	10 27,0%	5 13,5%	3 8,1%	5 13,5%	3,68
	Totalt	15 23,1%	20 30,8%	14 21,5%	8 12,3%	8 12,3%	3,40
9. Alla finländare borde kunna svenska	SB	4 14,3%	7 25,0%	12 42,9%	4 14,3%	1 3,6%	3,32
	TU	4 10,8%	5 13,5%	9 24,3%	5 13,5%	14 37,8%	2,46
	Totalt	8 12,3%	12 18,5%	21 32,3%	9 13,8%	15 23,1%	2,83

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
10. Jag skulle vilja kunna svenska bättre	SB	7 25,0%	16 57,1%	5 17,9%	0 0,0%	0 0,0%	4,07
	TU	12 32,4%	9 24,3%	10 27,0%	4 10,8%	2 5,4%	3,68
	Totalt	19 29,2%	25 38,5%	15 23,1%	4 6,2%	2 3,1%	3,85
12. Jag studerar svenska bara för att det är obligatoriskt	SB	2 7,1%	5 17,9%	8 28,6%	9 32,1%	4 14,3%	2,71
	TU	14 38,9%	9 25,0%	5 13,9%	6 16,7%	2 5,6%	3,75
	Totalt	16 25,0%	14 21,9%	13 20,3%	15 23,4%	6 9,4%	3,30
18. Jag skulle studera svenska även om det inte vore obligatoriskt	SB	4 14,3%	9 32,1%	7 25,0%	6 21,4%	2 7,1%	3,25
	TU	5 13,9%	6 16,7%	4 11,1%	9 25,0%	12 33,3%	2,53
	Totalt	9 14,1%	15 23,4%	11 17,2%	15 23,4%	14 21,9%	2,84
29. Svenska är ett vackert språk	SB	3 10,7%	5 17,9%	12 42,9%	6 21,4%	2 7,1%	3,04
	TU	1 2,7%	5 13,5%	9 24,3%	8 21,6%	14 37,8%	2,22
	Totalt	4 6,2%	10 15,4%	21 32,3%	14 21,5%	16 24,6%	2,57
31. Det är viktigt att studera svenska	SB	10 35,7%	13 46,4%	4 14,3%	1 3,6%	0 0,0%	4,14
	TU	7 18,9%	12 32,4%	8 21,6%	5 13,5%	5 13,5%	3,30
	Totalt	17 26,2%	25 38,5%	12 18,5%	6 9,2%	5 7,7%	3,66

BILAGA 3. Tabell 11

Tabell 11. Attityder till Sverige och den svenska kulturen. Förkortning SB används för språkbud och TU för traditionell språkundervisning. Graderingen är Helt av samma åsikt (5), Delvis av samma åsikt (4), Varken av samma eller av annan åsikt (3), Delvis av annan åsikt (2) och Helt av annan åsikt (1).

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
11. Jag skulle vilja bekanta mig med svenskar	SB	6 21,4%	5 17,9%	12 42,9%	4 14,3%	1 3,6%	3,39
	TU	3 8,3%	9 25,0%	14 38,9%	4 11,1%	6 16,7%	2,97
	Totalt	9 14,1%	14 21,9%	26 40,6%	8 12,5%	7 10,9%	3,16
13. Jag kunde flytta till Sverige i framtiden	SB	3 10,7%	4 14,3%	11 39,3%	5 17,9%	5 17,9%	2,82
	TU	3 8,1%	5 13,5%	3 8,1%	6 16,2%	20 54,1%	2,05
	Totalt	6 9,2%	9 13,8%	14 21,5%	11 16,9%	25 38,5%	2,38
24. Jag skulle vilja veta mer om den svenska kulturen	SB	1 3,6%	4 14,3%	11 39,3%	5 17,9%	7 25,0%	2,54
	TU	1 2,7%	5 13,5%	5 13,5%	9 24,3%	17 45,9%	2,03
	Totalt	2 3,1%	9 13,8%	16 24,6%	14 21,5%	24 36,9%	2,25
26. Jag studerar svenska för att kunna förstå svenskar och den svenska kulturen bättre	SB	3 10,7%	5 17,9%	14 50,0%	5 17,9%	1 3,6%	3,14
	TU	0 0,0%	4 11,1%	13 36,1%	8 22,2%	11 30,6%	2,28
	Totalt	3 4,7%	9 14,1%	27 42,2%	13 20,3%	12 18,8%	2,66

BILAGA 4. Tabell 12

Tabell 12. Åsikter om nyttan av svenskan. Förkortning SB används för språkbad och TU för traditionell språkundervisning. Graderingen är Helt av samma åsikt (5), Delvis av samma åsikt (4), Varken av samma eller av annan åsikt (3), Delvis av annan åsikt (2) och Helt av annan åsikt (1).

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
2. Jag behöver svenska språket i framtiden	SB	14 50,0%	10 35,7%	3 10,7%	1 3,6%	0 0,0%	4,32
	TU	12 33,3%	11 30,6%	9 25,0%	3 8,3%	1 2,8%	3,83
	Totalt	26 40,6%	21 32,8%	12 18,8%	4 6,2%	1 1,6%	4,05
4. Det är nyttigt att studera svenska	SB	11 40,7%	12 44,4%	3 11,1%	1 3,7%	0 0,0%	4,22
	TU	8 21,6%	13 35,1%	7 18,9%	8 21,6%	1 2,7%	3,51
	Totalt	19 29,7%	25 39,1%	10 15,6%	9 14,1%	1 1,6%	3,81
7. Man har nytta av svenskan i arbetslivet	SB	17 60,7%	8 28,6%	3 10,7%	0 0,0%	0 0,0%	4,50
	TU	12 32,4%	17 45,9%	6 16,2%	2 5,4%	0 0,0%	4,05
	Totalt	29 44,6%	25 38,5%	9 13,8%	2 3,1%	0 0,0%	4,25
16. Jag studerar svenska för att det behövs vid resor	SB	4 14,3%	11 39,3%	8 28,6%	4 14,3%	1 3,6%	3,46
	TU	1 2,8%	10 27,8%	6 16,7%	13 36,1%	6 16,7%	2,64
	Totalt	5 7,8%	21 32,8%	14 21,9%	17 26,6%	7 10,9%	3,00
19. Jag studerar svenska för att det behövs i Borgå	SB	3 10,7%	5 17,9%	14 50,0%	3 10,7%	3 10,7%	3,07
	TU	5 13,5%	8 21,6%	12 32,4%	8 21,6%	4 10,8%	3,05
	Totalt	8 12,3%	13 20,0%	26 40,0%	11 16,9%	7 10,8%	3,06

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
21. Det är onödigt att studera svenska	SB	1 3,6%	0 0,0%	8 28,6%	5 17,9%	14 50,0%	1,89
	TU	6 16,2%	10 27,0%	6 16,2%	8 21,6%	7 18,9%	3,00
	Totalt	7 10,8%	10 15,4%	14 21,5%	13 20,0%	21 32,3%	2,52
22. Jag studerar svenska för att kunna förstå svenskspråkiga TV-program, filmer, webbsidor, böcker osv.	SB	1 3,6%	3 10,7%	12 42,9%	8 28,6%	4 14,3%	2,61
	TU	0 0,0%	5 13,5%	9 24,3%	8 21,6%	15 40,5%	2,11
	Totalt	1 1,5%	8 12,3%	21 32,3%	16 24,6%	19 29,2%	2,32
23. Jag kommer inte att behöva svenska språket i framtiden	SB	0 0,0%	1 3,7%	2 7,4%	6 22,2%	18 66,7%	1,48
	TU	2 5,4%	3 8,1%	12 32,4%	7 18,9%	13 35,1%	2,30
	Totalt	2 3,1%	4 6,2%	14 21,9%	13 20,3%	31 48,4%	1,95
25. Jag kommer att behöva svenska i mitt framtida arbete	SB	3 10,7%	9 32,1%	15 53,6%	1 3,6%	0 0,0%	3,50
	TU	7 18,9%	13 35,1%	10 27,0%	3 8,1%	4 10,8%	3,43
	Totalt	10 15,4%	22 33,8%	25 38,5%	4 6,2%	4 6,2%	3,46

BILAGA 5. Tabell 13

Tabell 13. Åsikter om användningen av svenskan på fritiden. Förkortning SB används för språkbad och TU för traditionell språkundervisning. Graderingen är Helt av samma åsikt (5), Delvis av samma åsikt (4), Varken av samma eller av annan åsikt (3), Delvis av annan åsikt (2) och Helt av annan åsikt (1).

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
3. Jag använder svenska utanför skolan	SB	2 7,1%	12 42,9%	5 17,9%	7 25,0%	2 7,1%	3,18
	TU	5 13,5%	7 18,9%	2 5,4%	8 21,6%	15 40,5%	2,43
	Totalt	7 10,8%	19 29,2%	7 10,8%	15 23,1%	17 26,2%	2,75
14. Jag tittar på svenskspråkiga TV-program på fritiden	SB	1 3,6%	2 7,1%	5 17,9%	9 32,1%	11 39,3%	2,04
	TU	1 2,7%	5 13,5%	4 10,8%	7 18,9%	20 54,1%	1,92
	Totalt	2 3,1%	7 10,8%	9 13,8%	16 24,6%	31 47,7%	1,97
15. Jag vill prata svenska när jag möter en svenskspråkig person	SB	4 14,3%	13 46,4%	9 32,1%	2 7,1%	0 0,0%	3,68
	TU	3 8,3%	9 25,0%	6 16,7%	9 25,0%	9 25,0%	2,67
	Totalt	7 10,9%	22 34,4%	15 23,4%	11 17,2%	9 14,1%	3,11
17. Jag använder hellre engelska när jag åker till Sverige	SB	3 10,7%	6 21,4%	5 17,9%	9 32,1%	5 17,9%	2,75
	TU	19 51,4%	9 24,3%	3 8,1%	2 5,4%	4 10,8%	4,00
	Totalt	22 33,8%	15 23,1%	8 12,3%	11 16,9%	9 13,8%	3,46
20. Jag pratar svenska med mina kompisar	SB	4 14,3%	6 21,4%	6 21,4%	7 25,0%	5 17,9%	2,89
	TU	3 8,1%	4 10,8%	1 2,7%	7 18,9%	22 59,5%	1,89
	Totalt	7 10,8%	10 15,4%	7 10,8%	14 21,5%	27 41,5%	2,32

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
27. Jag har svenskspråkiga kompisar	SB	12 42,9%	11 39,3%	1 3,6%	2 7,1%	2 7,1%	4,04
	TU	13 35,1%	5 13,5%	0 0,0%	8 21,6%	11 29,7%	3,03
	Totalt	25 38,5%	16 24,6%	1 1,5%	10 15,4%	13 20,0%	3,46

BILAGA 6. Tabell 14

Tabell 14. Uppfattningar om föräldrarnas attityder. Förkortning SB används för språkbad och TU för traditionell språkundervisning. Graderingen är Helt av samma åsikt (5), Delvis av samma åsikt (4), Varken av samma eller av annan åsikt (3), Delvis av annan åsikt (2) och Helt av annan åsikt (1).

Påstående		5	4	3	2	1	Medelvärde
28. Mina föräldrar förhåller sig positivt till svenskinläringen	SB	15 53,6%	9 32,1%	2 7,1%	0 0,0%	2 7,1%	4,25
	TU	21 56,8%	7 18,9%	7 18,9%	1 2,7%	1 2,7%	4,24
	Totalt	36 55,4%	16 24,6%	9 13,8%	1 1,5%	3 4,6%	4,25
30. Mina föräldrar behärskar svenska	SB	5 17,9%	11 39,3%	6 21,4%	3 10,7%	3 10,7%	3,43
	TU	13 35,1%	10 27,0%	5 13,5%	5 13,5%	4 10,8%	3,62
	Totalt	18 27,7%	21 32,3%	11 16,9%	8 12,3%	7 10,8%	3,54